

ODPORÚČANIE RADY**z 12. júla 2022,****ktoré sa týka národného programu reforiem Portugalska na rok 2022 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2022**

(2022/C 334/22)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241⁽³⁾, ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti poskytuje finančnú podporu na vykonávanie reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. Prispieva k obnove hospodárstva a vykonávaniu udržateľných reforiem a investícií zvyšujúcich rast, najmä na podporu zelenej a digitálnej transformácie, a zároveň posilňuje odolnosť hospodárstiev členských štátov a ich potenciálny rast. Okrem toho prispieva aj k posilneniu udržateľných verejných financií a k podpore rastu a tvorby pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte. Maximálny finančný príspevok pre členský štát v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bude aktualizovaný v júni 2022 v súlade s článkom 11 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/241.
- (2) Komisia 24. novembra 2021 prijala ročný prieskum udržateľného rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2022. Náležite zohľadnila sociálny záväzok z Porta k ďalšiemu vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv vyhláseného Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017, podpísaný 7. mája 2021. Európska rada 25. marca 2022 schválila priority ročného prieskumu udržateľného rastu na rok 2022. Komisia 24. novembra 2021 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej určila Portugalsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2022, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv Rada prijala 5. apríla 2022 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny⁽⁴⁾ (ďalej len „odporúčanie na rok 2022 týkajúce sa eurozóny“) a 14. marca 2022 spoločnú správu o zamestnanosti.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).⁽⁴⁾ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 o hospodárskej politike eurozóny (Ú. v. EÚ C 153, 7.4.2022, s. 1).

- (3) Invázia Ruska na Ukrajinu, ktorá nasledovala po globálnej pandémie, výrazne zmenila geopolitický a hospodársky kontext. Vplyv tejto invázie na hospodárstva členských štátov sa prejavil okrem iného vyššími cenami energií, potravín a surovín a horšími vyhlídkami rastu. Vyššie ceny energií veľmi negatívne ovplyvňujú predovšetkým najzraniteľnejšie domácnosti, ktoré žijú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené, ako aj podniky, ktoré najviac pociťujú prudký nárast cien energií. Okrem toho Únia zažíva bezprecedentný prílev ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny. Vplyv hospodárskych dôsledkov útočnej vojny Ruska sa v členských štátoch prejavuje v rôznej miere. V tejto súvislosti bola vykonávacím rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/382 ⁽⁵⁾ dňa 4. marca 2022 prvýkrát aktivovaná smernica Rady 2001/55/ES ⁽⁶⁾, ktorou sa vysídleným osobám z Ukrajiny udeľuje právo na oprávnený pobyt v Únii, ako aj prístup k vzdelávaniu a odbornej príprave, na trh práce, k zdravotnej starostlivosti, bývaniu a sociálnemu zabezpečeniu.
- (4) Vzhľadom na rýchlo sa meniacu hospodársku a geopolitickú situáciu bude európsky semester v roku 2022 pokračovať vo svojej rozsiahlej koordinácii hospodárskych politík a politík zamestnanosti a zároveň sa bude vyvíjať v súlade s požiadavkami na vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako sa uvádza v ročnom prieskume udržateľného rastu na rok 2022. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je nevyhnutné, aby sa vykonávali prijaté plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány riešia všetky príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny vydané v cykloch európskeho semestra 2019 a 2020 alebo ich významnú podskupinu. Odporúčania pre jednotlivé krajiny na roky 2019 a 2020 sú naďalej rovnako relevantné aj pre plány obnovy a odolnosti, ktoré boli revidované, aktualizované alebo zmenené v súlade s článkami 14, 18 a 21 nariadenia (EÚ) 2021/241, a to popri akýchkoľvek iných odporúčaníach pre jednotlivé krajiny vydaných do dátumu predloženia takýchto revidovaných, aktualizovaných alebo zmenených plánov.
- (5) Všeobecná úniková doložka Paktu stability a rastu je aktívna od marca 2020. Komisia vo svojom oznámení z 3. marca 2021 s názvom „Rok od vypuknutia pandémie COVID-19: reakcia fiškálnej politiky“ vyjadrila názor, že rozhodnutie o deaktivácii alebo pokračovaní v uplatňovaní všeobecnej únikovej doložky by sa malo prijať po celkovom posúdení stavu hospodárstva, pričom kľúčovým kvantitatívnym kritériom by mala byť úroveň hospodárskej činnosti v Únii alebo eurozóne v porovnaní s predkrízovými úrovňami (z konca roku 2019). Zvýšená neistota a výrazné riziká horšieho než očakávaného vývoja v súvislosti s hospodárskym výhľadom v kontexte vojny v Európe, bezprecedentné zvyšovanie cien energií a pokračujúce narušenia dodávateľských reťazcov si vyžadujú predĺženie uplatňovania všeobecnej únikovej doložky Paktu stability a rastu aj v roku 2023.
- (6) V súlade s prístupom uvedeným v odporúčaní Rady z 18. júna 2021 ⁽⁷⁾, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2021, sa celkové zámery fiškálnej politiky v súčasnosti najlepšie merajú ako zmena primárnych výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19), ale so započítaním výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie, vo vzťahu k strednodobému potenciálnemu rastu ⁽⁸⁾. Nad rámec celkových zámerov fiškálnej politiky a s cieľom posúdiť, či je vnútroštátna fiškálna politika obozretná a či jej zloženie prispieva k udržateľnej obnove v súlade so zelenou a digitálnou transformáciou, sa pozornosť venuje aj vývoju primárnych bežných výdavkov (bez diskrečných príjmových opatrení a bez dočasných núdzových opatrení súvisiacich s krízou COVID-19) a investícií financovaných z vnútroštátnych zdrojov ⁽⁹⁾.

⁽⁵⁾ Vykonávacie rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/382 zo 4. marca 2022, ktorým sa konštatuje skutočnosť, že došlo k hromadnému prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny v zmysle článku 5 smernice 2001/55/ES, a zavádza sa dočasná ochrana (Ú. v. EÚ L 71, 4.3.2022, s. 1).

⁽⁶⁾ Smernica Rady 2001/55/ES z 20. júla 2001 o minimálnych štandardoch na poskytovanie dočasnej ochrany v prípade hromadného prílevu vysídlených osôb a o opatreniach na podporu rovnováhy úsilia medzi členskými štátmi pri prijímaní takýchto osôb a znášaní z toho vyplývajúcich dôsledkov (Ú. v. ES L 212, 7.8.2001, s. 12).

⁽⁷⁾ Odporúčanie Rady z 18. júna 2021, ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2021 (Ú. v. EÚ C 304, 29.7.2021, s. 102).

⁽⁸⁾ Odhady týkajúce sa zámerov fiškálnej politiky a ich zložiek uvedené v tomto odporúčaní sú odhady Komisie založené na predpokladoch, z ktorých vychádza prognóza Komisie z jari 2022. Komisiou odhadovaný strednodobý potenciálny rast nezahŕňa pozitívny vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a ktoré môžu posilniť potenciálny rast.

⁽⁹⁾ Nie sú financované z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

- (7) Komisia 2. marca 2022 prijala oznámenie poskytujúce všeobecné usmernenia v oblasti fiškálnej politiky na rok 2023 (ďalej len „fiškálne usmernenia“) a ktorého cieľom bolo podporiť prípravu programov stability a konvergenčných programov členských štátov, a tým posilniť koordináciu politík. Komisia konštatovala, že na základe makroekonomického výhľadu prognózy zo zimy 2022 bude v roku 2023 zrejme vhodné prejsť z podporných súhrnných zámerov fiškálnej politiky z rokov 2020 – 2022 na všeobecne neutrálne súhrnné zámery fiškálnej politiky, pričom treba pohotovo reagovať na vyvíjajúcu sa hospodársku situáciu. Komisia oznámila, že fiškálne odporúčania na rok 2023 by mali byť pre jednotlivé členské štáty aj naďalej diferencované, pričom by sa v nich mali zohľadňovať možné cezhraničné účinky presahovania. Komisia vyzvala členské štáty, aby usmernenia zohľadnili vo svojich programoch stability a konvergenčných programoch. Komisia sa zaviazala, že bude pozorne monitorovať hospodársky vývoj a podľa potreby upraví svoje politické usmernenia, a to najneskôr v rámci jarného balíka európskeho semestra koncom mája 2022.
- (8) Pokiaľ ide o fiškálne usmernenia, vo fiškálnych odporúčaniach na rok 2023 je zohľadnený zhoršený hospodársky výhľad, zvýšená neistota a ďalšie riziká horšieho než očakávaného vývoja, ako aj vyššia inflácia v porovnaní s prognózou Komisie zo zimy 2022. Na základe uvedených skutočností je v rámci fiškálnej reakcie nutné zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti, ako aj prostredníctvom cieľových a dočasných opatrení zachovať kúpnu silu najzraniteľnejších domácností s cieľom zmierniť vplyv zvýšenia cien energií a pomôcť obmedziť inflačné tlaky vyplývajúce z druhotných účinkov. Fiškálna politika musí zostať pružná, aby sa prispôbila rýchlo sa vyvíjajúcim okolnostiam vrátane výziev vyplývajúcich z útočnej vojny Ruska proti Ukrajine, pokiaľ ide o obranu a bezpečnosť, a musí byť diferencovaná v jednotlivých členských štátoch v závislosti od ich fiškálnej a hospodárskej situácie, a to aj z hľadiska ich expozície voči kríze a prílevu vysídlených osôb z Ukrajiny.
- (9) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Portugalsko predložilo Komisii 22. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Komisia podľa článku 19 nariadenia (EÚ) 2021/241 posúdila relevantnosť, efektívnosť, účinnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti, a to v súlade s usmerneniami pre posudzovanie stanovenými v prílohe V k uvedenému nariadeniu. Rada 13. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Portugalska⁽¹⁰⁾. Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisie v súlade s článkom 24 ods. 5 nariadenia (EÚ) 2021/241, v ktorom sa uvedie, že Portugalsko uspokojivo splnilo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom splnení, predpokladá sa, že v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté, nedošlo k zvratu.
- (10) Portugalsko predložilo 29. apríla 2022 svoj národný program reforiem na rok 2022 a svoj program stability na rok 2022 v súlade s lehotou stanovenou v článku 4 nariadenia (ES) č. 1466/97. Obe programy sa s cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi posudzovali spoločne. V súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241 sa v národnom programe reforiem na rok 2022 zohľadňujú aj polročné správy Portugalska o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní jeho plánu obnovy a odolnosti.
- (11) Komisia 23. mája 2022 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Portugalska na rok 2022. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Portugalsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní pre danú krajinu prijatých Radou v rokoch 2019, 2020 a 2021, a na základe hodnotiacej tabuľky obnovy a odolnosti sa zhodnotilo vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Portugalskom. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali nedostatky v súvislosti s tými výzvami, ktoré plán obnovy a odolnosti nerieši alebo ich rieši len čiastočne, ako aj v súvislosti s novými a vznikajúcimi výzvami vrátane výziev vyplývajúcich z invázie Ruska na Ukrajinu. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Portugalska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľov Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

⁽¹⁰⁾ ST 10149/2021+ADD 1 REV 1.

- (12) Komisia vykonala v súvislosti s Portugalskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 a jeho výsledky uverejnila 23. mája 2022. Komisia dospela k záveru, že v Portugalsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Zraniteľné miesta sa týkajú najmä vysokého verejného, súkromného a zahraničného dlhu v kontexte nízkeho rastu produktivity.
- (13) Portugalsko predložilo 14. apríla 2022 nový návrh rozpočtového plánu na rok 2022. Úplné posúdenie uvedeného plánu sa má predložiť v stanovisku Komisie v súlade s článkom 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 ⁽¹¹⁾.
- (14) Rada vo svojom odporúčaní z 20. júla 2020 ⁽¹²⁾ odporučila Portugalsku, aby v súlade so všeobecnou únikovou doložkou prijalo v rokoch 2020 a 2021 všetky potrebné opatrenia na účinné riešenie pandémie COVID-19, posilnenie hospodárstva a podporu následnej obnovy. Zároveň mu odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálne politiky zamerané na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie udržateľnosti dlhovej služby pri súčasnom zvyšovaní investícií. Podľa údajov overených Eurostatom deficit verejných financií Portugalska klesol z 5,8 % HDP v roku 2020 na 2,8 % HDP v roku 2021. V rámci reakcie fiškálnej politiky Portugalsko v roku 2021 podporovalo obnovu hospodárstva, pričom objem dočasných núdzových opatrení klesol z 2,3 % HDP v roku 2020 na 2,2 % HDP v roku 2021. Opatrenia, ktoré Portugalsko prijalo v roku 2021, boli v súlade s odporúčaním Rady z 20. júla 2020. Diskrečné rozpočtové opatrenia, ktoré vláda prijala v rokoch 2020 a 2021, boli väčšinou dočasné alebo vyvážené kompenzačnými opatreniami. Zároveň však niektoré diskrečné opatrenia, ktoré vláda prijala v období 2020 – 2021, neboli dočasné ani vyvážené kompenzačnými opatreniami, pričom išlo najmä o výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou vrátane najímania ďalších zdravotníckych pracovníkov štátnou zdravotnou službou s cieľom posilniť jej reakčnú schopnosť. Podľa údajov overených Eurostatom verejný dlh klesol zo 135,2 % HDP v roku 2020 na 127,4 % HDP v roku 2021.
- (15) Makroekonomický scenár, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie v programe stability na rok 2022, je na rok 2022 opatrný a na nasledujúce obdobie realistický ⁽¹³⁾. Vláda predpokladá, že reálny HDP sa v roku 2022 zvýši o 5,0 % a v roku 2023 o 3,3 %. Na porovnanie, v prognóze Komisie z jari 2022 sa v roku 2022 predpokladá výraznejší rast reálneho HDP na úrovni 5,8 % a v roku 2023 nižší rast reálneho HDP na úrovni 2,7 %. Rozdiel je spôsobený výraznejším rastom súkromnej spotreby a čistého vývozu v prognóze Komisie na rok 2022 a nižším rastom investícií a čistého vývozu v roku 2023. Vláda vo svojom programe stability na rok 2022 očakáva, že celkový deficit sa v roku 2022 zníži na 1,9 % HDP a v roku 2023 na 0,7 % HDP. V poklese v roku 2022 sa odzrkadľuje najmä silný rast hospodárskej činnosti a ukončenie väčšiny núdzových opatrení súvisiacich s pandemiou. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP klesne v roku 2022 na 120,8 % a v roku 2023 na 115,4 %. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2022 predpokladá deficit verejných financií na úrovni 1,9 % HDP v roku 2022 a 1,0 % HDP v roku 2023. Komisia teda počíta s rovnakým deficitom na rok 2022, ako sa predpokladá v programe stability na rok 2022, a mierne vyšším deficitom na rok 2023, najmä v dôsledku vyšších bežných výdavkov v jej prognóze na rok 2023. V prognóze Komisie z jari 2022 sa počíta s nižším pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2022 na úrovni 119,9 % a s podobným pomerom dlhu verejnej správy k HDP v roku 2023 na úrovni 115,3 %. Rozdiel v roku 2022 je spôsobený prognózou Komisie obsahujúcou výraznejší rast nominálneho HDP v danom roku. Podľa prognózy Komisie z jari 2022 sa strednodobý (desaťročný priemerný) rast potenciálneho HDP odhaduje na 1,5 %. Tento odhad však nezahŕňa vplyv reforiem, ktoré sú súčasťou plánu obnovy a odolnosti a môžu posilniť potenciálny rast Portugalska.
- (16) Vláda v roku 2022 postupne zrušila väčšinu opatrení prijatých v reakcii na krízu COVID-19, takže sa predpokladá, že objem dočasných núdzových opatrení klesne z 2,2 % HDP v roku 2021 na 0,7 % HDP v roku 2022. Deficit verejných financií v roku 2022 je ovplyvnený opatreniami prijatými na odolávanie hospodárskemu a sociálnemu vplyvu zvýšenia cien energie, ktoré sa v prognóze Komisie z jari 2022 odhadujú na 0,6 % HDP v roku 2022,

⁽¹¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 473/2013 z 21. mája 2013 o spoločných ustanoveniach o monitorovaní a posudzovaní návrhov rozpočtových plánov a zabezpečení nápravy nadmerného deficitu členských štátov v eurozóne (Ú. v. EÚ L 140, 27.5.2013, s. 11).

⁽¹²⁾ Odporúčanie Rady z 20. júla 2020, ktoré sa týka národného programu reforiem Portugalska na rok 2020 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na rok 2020 (Ú. v. EÚ C 282, 26.8.2020, s. 142).

⁽¹³⁾ Program stability na rok 2022, ktorý bol Komisii a Rade predložený 29. apríla 2022, mal uzávierku 25. marca 2022, keď bol predložený národnému parlamentu. Portugalsko 14. apríla 2022 predložilo Komisii a Euroskupine návrh rozpočtového plánu na rok 2022, ktorý v porovnaní s makroekonomickým scenárom v programe stability obsahoval mierne aktualizovaný makroekonomický scenár na rok 2022. Návrh rozpočtového plánu na rok 2022 konkrétne obsahoval revíziu rastu reálneho HDP mierne smerom nadol na 4,9 % v roku 2022 (z 5,0 % v programe stability) a revíziu inflácie meranej indexom spotrebiteľských cien (HICP) smerom nahor na 4,0 % v tom istom roku (z 3,3 % v programe stability). Napriek mierne odlišnému zloženiu verejných financií sa v návrhu rozpočtového plánu na rok 2022 zachoval cieľový deficit verejných financií na rok 2022 na úrovni 1,9 % HDP.

pričom sa očakáva, že v roku 2023 sa úplne zrušia⁽¹⁴⁾. Tieto opatrenia pozostávajú najmä zo sociálnych transferov pre chudobnejšie domácnosti, zníženia nepriamych daní zo spotreby energie a dotácií na spotrebu energie. Tieto opatrenia boli oznámené ako dočasné. Ak však ceny energie zostanú v roku 2023 zvýšené, niektoré z nich by sa mohli uplatňovať aj naďalej. Niektoré z týchto opatrení nie sú cieľené, najmä plošné zníženie dane z palív. Deficit verejných financií je tiež ovplyvnený nákladmi na poskytnutie dočasnej ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, pričom v prognóze Komisie z jari 2022 sa predpokladá, že v roku 2022 a 2023 budú na úrovni 0,1 % HDP⁽¹⁵⁾.

- (17) Rada vo svojom odporúčaní z 18. júna 2021 odporučila, aby Portugalsko v roku 2022 využilo Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie dodatočných investícií na podporu obnovy a zároveň uskutočňovalo obozretnú fiškálnu politiku. Okrem toho by malo zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Rada zároveň Portugalsku odporučila, aby obmedzilo rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň Portugalsku odporučila, aby – ak to hospodárske podmienky umožnia – uskutočňovalo fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte a aby súčasne zvyšovalo investície s cieľom posilniť rastový potenciál.
- (18) Podľa prognózy Komisie z jari 2022, ako aj informácií uvedených v programe stability Portugalska na rok 2022 sa predpokladá, že zábery fiškálnej politiky budú v roku 2022 podporné a dosiahnu úroveň – 2,0 % HDP⁽¹⁶⁾. Portugalsko plánuje pokračovať v podpore obnovy tým, že bude využívať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií v súlade s odporúčaním Rady. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2021 zvýšiť o 0,5 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,2 percentuálneho bodu HDP⁽¹⁷⁾. Portugalsko preto plánuje v súlade s odporúčaním Rady zachovať investície financované z vnútroštátnych zdrojov. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2022 predstavovať expanzívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 1,1 percentuálneho bodu. Tento významný expanzívny príspevok zahŕňa dodatočný vplyv opatrení na riešenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie (0,6 % HDP), ako aj náklady na poskytovanie dočasnej podpory vysídleným osobám po ruskej invázii na Ukrajinu (0,1 % HDP), pričom sa očakáva, že rastúce mzdové náklady vo verejnom sektore, výdavky súvisiace so starnutím obyvateľstva a medzispotreba budú stále vyvíjať tlak na zvyšovanie bežných verejných výdavkov. Predpokladá sa, že najmä vyšší nárast spotrebiteľských cien v porovnaní s deflátorom HDP ovplyvní aj expanzívny príspevok primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov k celkovým zámerom fiškálnej politiky v roku 2022, a to v dôsledku zvýšenia výdavkov na spotrebu verejnej správy, pokiaľ ide o tovar a služby. Očakáva sa, že Portugalsko vo všeobecnosti v roku 2022 obmedzí rast bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov, keďže významný expanzívny príspevok bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov v roku 2022 je spôsobený najmä opatreniami na riešenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu zvýšenia cien energie, ako aj nákladmi na poskytovanie dočasnej podpory vysídleným osobám z Ukrajiny.
- (19) V prognóze Komisie z jari 2022 sa uvádza, že zábery fiškálnej politiky budú v roku 2023 za predpokladu nezmenenej politiky predstavovať 0,0 % HDP⁽¹⁸⁾. Predpokladá sa, že Portugalsko bude v roku 2023 naďalej využívať granty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie ďalších investícií na podporu obnovy. Kladný príspevok výdavkov financovaných z grantov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie k hospodárskej činnosti sa má v porovnaní s rokom 2022 zvýšiť o 0,2 percentuálneho bodu HDP. Predpokladá sa, že investície financované z vnútroštátnych zdrojov budú v roku 2023 predstavovať

⁽¹⁴⁾ Tieto údaje predstavujú úroveň ročných rozpočtových nákladov na uvedené opatrenia prijaté od jesene 2021, a to vrátane bežných príjmov a výdavkov, ako aj prípadných opatrení v oblasti kapitálových výdavkov.

⁽¹⁵⁾ Predpokladá sa, že do konca roka 2022 sa celkový počet osôb vysídlených z Ukrajiny prichádzajúcich do Únie postupne zvýši na 6 miliónov, pričom ich geografické rozloženie je odhadnuté na základe veľkosti existujúcej diaspóry, relatívneho počtu obyvateľov prijímajúceho členského štátu a skutočného rozmiestnenia vysídlených osôb z Ukrajiny v rámci Únie v marci 2022. Pokiaľ ide o rozpočtové náklady na osobu, odhady vychádzajú z mikrosimulačného modelu Spoločného výskumného centra Komisie s názvom Euromod, pričom sa zohľadňujú tak peňažné transfery, na ktoré ľudia môžu mať nárok, ako aj vecné dávky, ako je vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

⁽¹⁶⁾ Záporné znamienko ukazovateľa znamená, že rast primárnych výdavkov je vyšší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na expanzívnu fiškálnu politiku.

⁽¹⁷⁾ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP.

⁽¹⁸⁾ Kladné znamienko ukazovateľa naopak znamená, že rast primárnych výdavkov je nižší než strednodobý hospodársky rast, čo poukazuje na reštriktívnu fiškálnu politiku.

expanzívny príspevok k zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,3 percentuálneho bodu⁽¹⁹⁾. Zároveň sa predpokladá, že rast primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov (bez nových príjmových opatrení) bude v roku 2023 predstavovať reštriktívny príspevok k celkovým zámerom fiškálnej politiky na úrovni 0,7 percentuálneho bodu. Zahŕňa to vplyv postupného rušenia opatrení na riešenie zvýšených cien energie (0,6 % HDP). Zároveň sa predpokladá, že vyšší nárast spotrebiteľských cien v porovnaní s deflátorom HDP v roku 2022 ovplyvní príspevok primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov k celkovým zámerom fiškálnej politiky v roku 2023, a to v dôsledku zvýšenia výdavkov na dôchodky a sociálne dávky spôsobeného indexáciou.

- (20) V programe stability na rok 2022 sa očakáva, že deficit verejných financií postupne klesne na úroveň 0,3 % HDP v roku 2024, pričom v roku 2025 sa má dosiahnuť vyrovnaný rozpočet. Deficit verejných financií má preto počas časového rámca programu zostať pod úrovňou 3 % HDP. Podľa programu stability na rok 2022 sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP sa do roku 2025 zníži, pričom v roku 2024 sa zníži na 109,8 % a následne v roku 2025 klesne ďalej na 105,9 %. Podľa analýzy Komisie sa zdá, že riziká v oblasti udržateľnosti dlhovej služby sú v strednodobom horizonte vysoké.
- (21) Zloženie verejných financií, ktoré viac podporuje rast, a to na príjmovej aj výdavkovej strane verejného rozpočtu, by podporilo dlhodobú fiškálnu udržateľnosť Portugalska, zlepšilo podnikateľské prostredie a prispelo by k inkluzívnej obnove. Pokiaľ ide o portugalský daňový systém, existujú dôkazy⁽²⁰⁾ naznačujúce, že systém daňových výhod v krajine je pomerne ťažkopádny a nie je dostatočne transparentný (zistilo sa viac než 500 daňových výhod rozložených do viac než 60 právnych textov) a že hospodárska efektívnosť daňových výdavkov by sa zvýšila v dôsledku dôsledného monitorovania a posudzovania. Štruktúru sadzby dane z príjmov právnických osôb navyše znásobujú štátne a obecné príplatky, čo pre daňovníkov znamená neprehľadnosť a spôsobuje dodatočné zaťaženie daňovej správy. Priame zrážkové dane sú často prívysoké, čo vedie k značným nárokom na vrátenie dane v nasledujúcom roku. Opakujúce sa náklady na výber daní sú pomerne vysoké (v roku 2019 boli približne o 20 % vyššie než priemer EÚ27) a investície daňovej správy do informačných a komunikačných technológií sú v porovnaní s priemerom Únie nízke (na úrovni 5,7 % prevádzkových výdavkov daňovej správy v roku 2019, takmer na úrovni polovice priemeru EÚ27). V tejto súvislosti by zefektívnenie správy príjmov pomohlo skrátiť čas potrebný na zaplatenie daní v Portugalsku a znížiť objem nevyrovnaných daňových nedoplatkov (na úrovni 37,1 % celkových čistých príjmov na konci roku 2019, čo patrilo medzi najvyššie v Únii). Pokiaľ ide o portugalský systém sociálnej ochrany, účinnosť sociálnych transferov pri znižovaní chudoby a nerovnosti je pod priemerom Únie. Primeranosť minimálneho príjmu je obzvlášť nízka na úrovni 37,5 % hranice chudoby (Únia: 58,9 %). Zároveň sa zdá, že mnohé sociálne dávky sú zamerané na podobné ciele, čo takisto vedie k neprehľadnosti. Následná fragmentácia systému sociálnej ochrany vedie k relatívne nízkej miere ich využívania a nedostatočnému účinnému zameraniu na tých, ktorí to najviac potrebujú, čo bráni pokrytiu a v konečnom dôsledku primeranosti sociálnych dávok. V tejto súvislosti je obzvlášť dôležité vykonávanie Národnej stratégie boja proti chudobe.
- (22) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií s orientačným harmonogramom vykonávania, ktoré sa má dokončiť do 31. augusta 2026. Tieto reformy a investície prispievajú k riešeniu všetkých hospodárskych a sociálnych výziev uvedených v odporúčaniach pre danú krajinu, ktoré Rada v rámci európskeho semestra v rokoch 2019 a 2020 adresovala Portugalsku, alebo ich významnej podskupiny, ako aj k plneniu všetkých odporúčaní pre danú krajinu vydaných pred dátumom prijatia plánu obnovy a odolnosti. V pláne obnovy a odolnosti sa podporujú najmä investície do zelenej a digitálnej transformácie. Ústredným prvkom plánu je zlepšovanie kvality verejných financií a finančnej udržateľnosti štátom vlastnených podnikov. Plán je ambiciózný, pokiaľ ide o posilňovanie odolnosti systému zdravotnej starostlivosti a zlepšovanie prístupu ku kvalitnej zdravotnej a dlhodobej starostlivosti. Cieľom plánu je zlepšiť celkovú úroveň zručností obyvateľstva vrátane digitálnych zručností pre rôzne skupiny obyvateľstva a posilniť ponuku odborného vzdelávania a prípravy. Zahŕňa vysoké investície do zlepšenia sociálnych služieb, a to aj zvyšovaním ponuky sociálneho a cenovo dostupného bývania. V pláne sa zavádzajú príslušné opatrenia na zníženie segmentácie trhu práce a na podporu kvalitných pracovných miest, ako aj vytvárania a zachovania pracovných miest. Jeho cieľom je výrazne podporiť využívanie digitálnych technológií občanmi a podnikmi. V pláne sa zavádzajú opatrenia na podporu prístupu k financiam, najmä pre malé a stredné podniky, a na podporu súkromných a verejných investícií na obnovu hospodárstva krajiny. Stanovujú sa v ňom významné reformy a investície na podporu investícií do výskumu a inovácií a na zvýšenie ich efektívnosti a účinnosti. Plán je ambiciózný pri riešení výziev podnikateľského prostredia a zlepšovaní efektívnosti justičného systému.

⁽¹⁹⁾ Predpokladá sa, že ostatné kapitálové výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov budú predstavovať expanzívny príspevok vo výške 0,2 percentuálneho bodu HDP.

⁽²⁰⁾ „Daňové výhody v Portugalsku – koncepcia, metodika a prax“, pracovná skupina pre daňové výhody, máj 2019.

- (23) Očakáva sa, že vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Portugalska prispeje k ďalšiemu pokroku v oblasti zelenej a digitálnej transformácie. Opatrenia na podporu cieľov v oblasti klímy na Portugalsku predstavujú 37,9 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti, zatiaľ čo opatrenia na podporu digitálnych cieľov predstavujú 22,1 % celkových prostriedkov pridelených v rámci plánu obnovy a odolnosti. Plnohodnotné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti v súlade s príslušnými míľnikmi a cieľmi pomôže Portugalsku rýchlo sa zotaviť z dôsledkov krízy COVID-19 a zároveň posilní jeho odolnosť. Pre úspešné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti, ako aj iných hospodárskych politík a politík zamestnanosti, ktoré presahujú rámec plánu obnovy a odolnosti, je naďalej dôležité systematické zapojenie sociálnych partnerov a iných relevantných zainteresovaných strán, ktorým sa má zabezpečiť všeobecná zodpovednosť za celkový program v danej oblasti politiky.
- (24) Portugalsko predložilo 4. marca 2022 partnerskú dohodu stanovenú v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060⁽²¹⁾, zatiaľ čo ostatné programy politiky súdržnosti stanovené v uvedenom nariadení predložilo 4. júna 2022. V súlade s nariadením (EÚ) 2021/1060 má Portugalsko pri programovaní fondov politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027 zohľadniť príslušné odporúčania pre danú krajinu. Predstavuje to predpoklad na zlepšenie účinnosti a maximalizáciu pridanej hodnoty finančnej podpory, ktorá sa má získať z fondov politiky súdržnosti, ako aj podporu koordinácie, komplementarity a koherentnosti medzi týmito fondmi politiky súdržnosti a inými nástrojmi a fondmi Únie. Úspešné vykonávanie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ako aj programov politiky súdržnosti závisí aj od odstránenia prekážok brániacich investíciám na podporu zelenej a digitálnej transformácie a vyváženého územného rozvoja.
- (25) Nad rámec hospodárskych a sociálnych výziev, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti, Portugalsko čelí viacerým ďalším výzvam súvisiacim s obehovým hospodárstvom. Portugalsko je konkrétne hlboko pod priemerom Únie, pokiaľ ide o ukazovatele odpadového hospodárstva. Priemerná miera recyklácie komunálneho odpadu je nízka a stále klesá, pričom existujú regionálne rozdiely. Portugalsko nespĺnilo cieľ Únie, aby do roku 2020 recyklovalo 50 % komunálneho odpadu. Celková miera recyklácie bola 29 % v roku 2019 a 26,5 % v roku 2020 (predbežné údaje) v porovnaní s priemerom Únie na úrovni 48 %. Dosiahnutie cieľov Únie na nasledujúce desaťročie vrátane dosiahnutia 55 % recyklácie komunálneho odpadu do roku 2025 si vyžiada značné úsilie. Sú potrebné zlepšenia na zvýšenie prevencie, minimalizácie, triedenia, opätovného použitia a recyklácie odpadu, ktorých cieľom je, aby menej odpadu smerovalo na skládky alebo do spaľovní, a na modernizáciu zariadení na recykláciu a spracovanie odpadu. Medzi dobré príklady toho, ako lepšie dosiahnuť tieto ciele, patrí zvýšenie poplatkov za skládkovanie a spaľovanie, zavedenie dane zo zvyškového odpadu a zvýšenie poplatkov pre obce, ktoré nespĺňajú ciele v oblasti recyklácie. Rozšírenie triedeného zberu odpadu a ďalší rozvoj systémov „platieb podľa množstva odpadu“ by navyše mohli tento proces urýchliť.
- (26) Vzhľadom na mandát hláv štátov, resp. predsedov vlád Únie, ktorý je stanovený vo vyhlásení z Versailles, je cieľom návrhu Komisie pre REPowerEU čo najskôr ukončiť závislosť Únie od dovozu fosílnych palív z Ruska. Na tento účel Komisia plánuje v dialógu s členskými štátmi určiť najvhodnejšie projekty, investície a reformy na vnútroštátnej úrovni, regionálnej úrovni a na úrovni Únie. Cieľom týchto opatrení je znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív a prejsť na dovoz fosílnych palív z iných krajín, než je Rusko.
- (27) Portugalsko má vysoký podiel obnoviteľných zdrojov energie (jedna tretina jeho energetického mixu) a nie je vo veľkej miere závislé od ruských fosílnych palív. Podľa údajov z roku 2020 však ropa a plyn (väčšinou skvapalnený zemný plyn) stále predstavujú dve tretiny dodávok primárnej energie na úrovni 42 %, resp. 24 %. Pri výrobe elektrickej energie sa v roku 2021 postupne znižovala rola uhlia, ale spotreba plynu v posledných rokoch rýchlo rástla, čiastočne kvôli nižšej dostupnosti vodnej energie v dôsledku sucha. Keďže 10 % dovozu plynu pochádza z Ruska, podiel závislosti Portugalska je výrazne pod priemerom Únie na úrovni 44 %, keďže krajina sa do veľkej miery spolieha na skvapalnený zemný plyn, a z Ruska nedováža žiadnu ropu ani uhlie⁽²²⁾. Portugalsko však dováža 100 % fosílnych palív. Zníženie tejto celkovej závislosti od dovozu prostredníctvom vyšších ambícií Únie v oblasti klímy zameraných na cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu si bude vyžadovať ďalšie využívanie portugalského solárneho a veterného potenciálu, predovšetkým na mori, a to najmä zjednotením schvaľovacích postupov a posilnením administratívnych kapacít. Modernizácia prenosových a distribučných sústav elektrickej energie vrátane technológií jednosmerného prúdu, ako aj umožnenie investícií do uskladňovania

⁽²¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

⁽²²⁾ Eurostat (2020), podiel dovozu z Ruska na celkovom dovoze zemného plynu, ropy a čierneho uhlia. Pokiaľ ide o priemer EÚ27, celkový dovoz je založený na dovoze z krajín mimo EÚ27. V prípade Portugalska celkový dovoz zahŕňa obchod v rámci EÚ. Ropa nezahŕňa rafinované ropné produkty.

elektrickej energie a obnoviteľného vodíka s príslušnou dodatočnou kapacitou v oblasti obnoviteľných zdrojov energie by otvorili možnosti pre dodávky flexibilnej a rýchlo reagujúcej energie, čo je kľúčové pre riadenie systému s vysokým podielom energie z obnoviteľných zdrojov. Nízka úroveň prepojenia elektrických sietí so Španielskom (a v konečnom dôsledku s Francúzskom) takisto predstavuje výzvu pre odolnosť elektrizačnej sústavy Portugalska a Únie. Dodatočné cezhraničné prepojenia by mohli podporiť väčšiu integráciu kapacity z obnoviteľných zdrojov, ktorou disponuje Pyrenejský polostrov, do jednotného trhu s energiou vrátane plynárenskej infraštruktúry pripravenej na vodík, keďže by to mohlo prispieť k diverzifikácii dodávok plynu na vnútornom trhu a pomôcť využiť dlhodobý potenciál vodíka z obnoviteľných zdrojov.

V záujme zlepšenia energetickej efektívnosti budov by sa účinnosť investičného úsilia výrazne zvýšila pomocou vhodných systémov financovania, osvetových kampaní a rozvoja zelených zručností. Okrem toho je potrebné ďalej dekarbonizovať odvetvie dopravy, a to aj urýchlenním zavádzania infraštruktúry elektronického nabíjania a pokrokom v kľúčových projektoch v oblasti železničnej, cyklistickej a verejnej dopravy. Na to, aby Portugalsko dosiahlo súlad s cieľmi balíka *Fit for 55*, bude potrebné ďalšie zvýšenie ambícií v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov a zvýšenie cieľov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a energetickej efektívnosti.

- (28) Hoci zrýchlenie prechodu ku klimatickej neutralite a odklonu od fosílnych palív bude mať v niektorých odvetviach za následok značné náklady na reštrukturalizáciu, Portugalsko môže v rámci politiky súdržnosti využiť Mechanizmus spravodlivej transformácie, aby zmiernilo sociálno-ekonomický dosah tohto prechodu v najviac zasiahnutých regiónoch. Portugalsko môže okrem toho využiť Európsky sociálny fond plus zriadený nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057⁽²³⁾ na zlepšenie pracovných príležitostí a posilnenie sociálnej súdržnosti.
- (29) Rada na základe posúdenia Komisie preskúmala program stability na rok 2022 a jej stanovisko⁽²⁴⁾ je zohľadnené v odporúčaní 1.
- (30) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada odporučila, aby členské štáty eurozóny aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti prijali opatrenia, ktorými vykonajú odporúčania uvedené v odporúčaní na rok 2022. V prípade Portugalska je to zohľadnené najmä odporúčaniami 1 a 2.
- (31) Rada na základe hĺbkového preskúmania uskutočneného Komisiou a jej posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2022 a program stability na rok 2022. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní 1, 2 a 4, Odporúčania 1 a 2 prispievajú aj k plneniu odporúčaní pre eurozónu na rok 2022, predovšetkým prvého a štvrtého z nich. Fiškálne politiky uvedené v odporúčaní 1 pomáhajú okrem iného riešiť nerovnováhy spojené s vysokou úrovňou verejného dlhu v kontexte nízkeho rastu produktivity. Politiky uvedené v odporúčaní 2 pomáhajú okrem iného znížiť verejný, súkromný aj zahraničný dlh, keďže plnú realizáciu plánu obnovy a odolnosti sa podporí rast a zároveň sa posilní odolnosť hospodárstva. Politiky uvedené v odporúčaní 4 v dlhodobejšom horizonte pomáhajú riešiť okrem iného zraniteľné miesta súvisiace s vysokým zahraničným dlhom,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Portugalsko v rokoch 2022 a 2023 prijalo opatrenia s týmto cieľom:

1. v roku 2023 zabezpečiť obozretnú fiškálnu politiku, najmä obmedzením rastu primárnych bežných výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov pod úroveň strednodobého rastu potenciálneho produktu, pričom sa zohľadní pokračujúca dočasná a cielená podpora pre domácnosti a firmy, ktoré sú najviac ohrozené zvýšením cien energie, a pre ľudí, ktorí utekajú z Ukrajiny; byť pripravené prispôsobiť súčasné výdavky vyvíjajúcej sa situácii; zvýšiť verejné investície do zelenej a digitálnej transformácie a energetickej bezpečnosti s ohľadom na iniciatívu RePowerEU, okrem iného aj využitím Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie; v období po roku 2023 uskutočňovať fiškálnu politiku zameranú na dosiahnutie obozretných strednodobých fiškálnych pozícií a zabezpečenie dôveryhodného a postupného znižovania dlhu a fiškálnej udržateľnosti v strednodobom horizonte prostredníctvom postupnej konsolidácie, investícií a reforiem; zlepšiť účinnosť daňového systému a systému sociálnej ochrany, najmä zjednodušením oboch rámcov, posilnením efektívnosti ich príslušných správ a znížením súvisiacej administratívnej záťaže;

⁽²³⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1057 z 24. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európsky sociálny fond plus (ESF+) a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1296/2013 (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 21).

⁽²⁴⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

2. pokračovať vo vykonávaní svojho plánu obnovy a odolnosti v súlade s míľnikmi a cieľmi uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí Rady z 13. júla 2021; urýchlene dokončiť rokovania s Komisiou o programových dokumentoch politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027, aby sa mohli začať vykonávať;
3. zlepšiť podmienky prechodu na obehové hospodárstvo, a to najmä zvýšením predchádzania vzniku odpadu, jeho recyklácie a opätovného použitia s cieľom znížiť objem odpadu smerujúceho na skládky a do spaľovní;
4. znížiť celkovú závislosť od fosílnych palív, a to aj v odvetví dopravy; urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie modernizáciou prenosových a distribučných sústav elektrickej energie, umožnením investícií do uskladňovania elektrickej energie a zjednodušením schvaľovacích postupov s cieľom umožniť ďalší rozvoj výroby veternej elektrickej energie, najmä na mori, a solárnej elektrickej energie, ako aj výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov; posilniť rámec stimulov pre investície do energetickej efektívnosti budov; zvýšiť prepojenia energetických sietí.

V Bruseli 12. júla 2022

Za Radu
predseda
Z. STANJURA
